

Theo de Feyter schildert eigen alter ego, te zien bij Kruis-Weg68

'Jasman maakt wat ik niet kan'

Nuel Gieles
stadsredactie@haarlemsdagblad.nl

Haarlem ■ Wie bij kunsthandel Kruis-Weg68 de expositie 'The return of Jasman' binnenloopt, komt terecht in de wereld van beeldend kunstenaar Theo de Feyter (Zuid-Scharwoude, 1947) en zijn alter ego Jasman.

De fictieve figuur Jasman is in de halve eeuw dat hij De Feyter in diens leven en werk begeleidt, een persoonlijkheid geworden met een eigen werkelijkheid. Een getekende en gefotografeerde figuur die anders in de wereld staat dan de persoon aan wiens brein hij vijftig jaar geleden is ontsproten, en die in de loop der jaren een eigen leven is gaan leiden.

Per ongeluk

Dat De Feyter op het pad van de grafiek en schilderkunst belandde, lag misschien wel in de sterren besloten, maar vooraf weet je dat nooit zeker. „Op een bepaald moment maakte ik een tekening waarvoor ik veel lof van mijn moeder kreeg. Dat inspireerde me en met het talent dat ik per ongeluk heb meegekregen, leidde dat tot de emotionele keus van de weg die ik ben opgegaan. Al stond me het korrelig pastel om mee te werken op de academie in eerste instantie wel tegen. Die weerzin tegen dat krijt ervoer ik al op mijn vijfde. Ik voelde op de academie in Amsterdam meteen dat dat materiaal niet deugde. Zo kwam ik uit bij gouache, dekkende waterverf en vooral tekenend werken.”

Brainwave

„Maar in 1971 kwam ik redelijk mislukt van de Rijksacademie van Beeldende Kunst in Amsterdam, zonder diploma. Ik begon voor mezelf te schilderen, maar het werd niet wat ik wilde. In Alkmaar, waar ik me als kunstenaar gevestigd had, welde het idee in me op 'Ik bedenken een figuur die voor mij gaat doen wat ik wil schilderen, die maakt wat ik niet kan'. Dat werd Jasman. Het is een raadselachtige brainwave, een ingeving, een figuur die er, heel intuïtief, zomaar is. Jasman is een samenstelling van dingen, dat tot een nieuw

Theo de Feyter: „Jasman is een raadselachtige brainwave, een ingeving, een figuur die er, heel intuïtief zomaar is.”

FOTO UNITED PHOTOS/TOUSSAINT KLUITERS

soort werkelijkheid leidt, zeker als je hem schildert en fotografeert. Hij is niet alleen een alter ego, maar heeft zich ontwikkeld tot een romanfiguur, die een eigen leven leidt en dingen doet, die ik nooit zou doen. Met hem kun je altijd een soort werkelijkheid oproepen, een fantasie-reëleriteit.”

De Feyter rondde de Rijksacademie van Beeldende Kunst nooit af. In de jaren 80 deed hij de vakgroep Talen en Culturen van West-Azië waar hij archeologie van het historische Nabije Oosten studeerde. Hij vertaalde onder meer het heldenepos over Gilgamesj, en reisde herhaalde malen door Syrië.

De Feyter: „Jasman is al die tijd met mij meegereisd. Hij is een fysieke pop, met een jas aan of om. Hij is de schilder die ik ook ben, en maakt de mensen en dingen mee als ik, maar hij beleeft ze op zijn manier. Dat leidt tot losse scènes, die niet perse een concreet verhaal oproepen, maar wel een karakter vormen. Zo komt Jasman gevaren en raadselachtige dingen tegen en beleeft hij avonturen, die ik graag zelf had meegemaakt.”

Theo de Feyter schildert sinds 1999 iedere dag om vijf uur 's middags het uitzicht vanuit zijn Amsterdamse atelier op A4-formaat. Ook daarin is Jasman een rol gaan spelen. De dagelijkse impressies van de kunstenaar worden vanzelfsprekend beïnvloed door de wereld om hem heen en wat hem zelf bezighoudt. Jasman verschijnt dezer dagen opeens met een mondkapje op en de associatie met de pestlieden uit de middeleeuwen met hun vol kruiden gestopte neuzenmaskers gaat De Feyter niet uit de weg.

Sjamanen

Wie voor het eerst van Jasman hoort of hem in de A4-tjes van De Feyter tegenkomt, moet wellicht denken aan de Sjamanen, priesters of zieners die in zijn of haar gemeenschap contact hadden met de geestenwereld en beschikten over geneeskrachtige en voorspellende gaven. Bij een ander roept de naam misschien associaties op met 'Het pak van Sjaalman', uit Multatuli van Max Havelaar, waarin Eduard Douwes Dekker met zijn eigen al of niet bestaande geschriften aandacht besteedt aan de misstanden die in Nederlands-Indië plaatshebben. Hoe

het ook zij: 'The return of Jasman' bij kunsthandel Kruis-Weg68 is een uitnodiging aan de kunstliefhebber een spannende wereld binnen te gaan. Het verhaal is nog niet af, maar de getekende synopsis die je krijgt voorgeschoteld voorspelt een spannend plot.

Corona

Galeriehoudster Michel van Overbeeke: „Toen we tijdens de Strippedagen Wasco als exposant hadden, zei Joost Pollmann dat we Theo de Feyter een keer moesten uitnodigen. Maar Theo is meer beeldend kunstenaar dan striptekenaar. Daarom past hij juist heel goed op een ander moment in het jaar. De thema's in zijn werk die je met corona kunt associëren, komen in zijn seriële werken hier helemaal tot hun recht.”

Expositie KruisWeg68

'The return of Jasman', kunsthandel Kruis-Weg68 in Haarlem. Kunstenaar Theo de Feyter. Te zien tot en met 4 juli, uitsluitend na telefonische afspraak: 06 – 13103637. Bij de expositie verschijnt het boek 'The return of Jasman' met harde kapt en afbeeldingen in kleur. De uitgave verschijnt in een genummerde en gesigeneerde oplage van vijftig exemplaren met een handbeschilderde fotoprint, 125 euro (zonder print 75 euro).

De serenade.

WERK VAN THEO DE FEYTER

Mijn uitzicht.

WERK VAN THEO DE FEYTER